

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Legea nr. 554/2004, la articolele 22 – 26, este reglementată procedura de executare a hotărârilor judecătorești pronunțate în condițiile legii contenciosului administrativ.

În vederea asigurării punerii în executare a acestor hotărâri judecătorești, legiuitorul a reglementat, prin art. 24 din Legea nr. 554/2004, instituția amenzii civile.

Amenda prevăzută la art. 24 are un dublu scop (efect): pe de o parte, un scop cominator, respectiv acela de a constrânge autoritatea să pună în executare hotărârea judecătorească, iar, pe de altă parte, un scop sancționator.

Având în vedere că efectul de constrângere asupra conducătorului autorității publice nu se poate realiza decât pentru viitor, este firesc ca amenda să vizeze perioada ulterioară aplicării ei de către instanță.

În practica instanțelor de judecată nu există, în prezent, un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 24.

Unele instanțe au considerat că amenda civilă se calculează de la data pronunțării hotărârii de amendare, reținând că amendarea conducătorului unei autorități publice a fost gândită ca o modalitate de a-l constrânge pe acesta să facă ceva, iar constrângerea nu poate opera decât pentru viitor. Aceste instanțe au apreciat, astfel, că, în situația în care obligația a fost deja executată, aplicarea amenzii, ca mijloc de presiune, nu-și mai găsește rațiunea.

Alte instanțe, printr-o interpretare diferită a textului de lege, au apreciat că amenda se poate aplica pentru trecut, chiar și în situația în care obligația era deja executată.

Pe acest raționament, au fost pronunțate hotărâri judecătorești prin care s-au stabilit amenzi deși obligațiile fuseseră executate înainte ca instanța să hotărască amendarea.

Este evident că, în a doua ipoteză, instanțele nu au avut în vedere scopul cominator al amenzii, urmărit de legiuitor la edictarea normei juridice.

Practica judiciară neunitară este rezultatul interpretării diferite a textului de lege, ceea ce confirmă că el nu exprimă suficient de clar intenția legiuitorului.

Prin dispozițiile art. 24, alături de instituția amenzii civile, este reglementată și instituția penalităților de întârziere.

În timp ce amenda civilă este suportată de conducătorul autorității publice și se face venit la bugetul de stat, penalitățile sunt suportate de instituția publică, fiind acordate reclamantului.

Chiar dacă cele două instituții au fost reglementate pentru aceeași situație juridică, din analiza textului de lege se constată că, în forma actuală, sancțiunea penalităților este reglementată în mod diferit, prin trimitere la art. 906 din N.C.P.C. .

Art. 906 N.C.P.C. prevede expres posibilitatea înlăturării ori reducerii penalității, pe calea contestației la executare, chiar după ce instanța de executare s-a pronunțat definitiv cu privire la suma datorată cu titlu de penalitate.

Din interpretarea sistematică a normelor aplicabile, rezultă că autoritatea publică are posibilitatea să invoce buna-credință și să ceară înlăturarea sau diminuarea unor penalități stabilite definitiv de instanța de executare în favoarea reclamantilor, însă conducătorul autorității publice nu beneficiază de un tratament egal cu privire la amenzile stabilite în sarcina sa.

În aceste condiții, dacă dovedește lipsa culpei, **autoritatea publică poate obține diminuarea sau chiar înlăturarea sumei pe care trebuie să o plătească reclamantului**, în timp

ce conducătorului autorității publice nu îi sunt conferite aceleași drepturi cu privire la amenda stabilită în sarcina sa.

În forma sa actuală, norma **discriminează, în mod evident, conducătorul autorității publice**, ca persoană fizică, **în raport cu autoritatea publică**.

Deși autoritatea publică și conducătorul ei au același statut juridic, de **debitori ai aceleiași obligații**, conducătorului, **legea îi conferă, în mod nejustificat, mai puține drepturi**.

Printr-o interpretare neunitară a cadrului legislativ, instanțele judecătorești naționale au aplicat în mod diferit dispozițiile art. 24 din Legea nr. 554/2004, creând situații inechitabile pentru conducătorii autorităților publice. În concret, conducătorul unei autorități publice a ajuns să fie amendat pentru nepunerea în executare a unor hotărâri judecătorești pentru perioade în care Statul Român, prin puterea legislativă, fie a suspendat activitatea autorității publice, fie a stabilit un alt cadru legal și procedural al executării obligației.

Pentru considerentele prezentate anterior, se propune completarea Legii nr. 554/2004 cu noi prevederi din care să reiasă fără echivoc intenția legiutorului.

De asemenea, se propune introducerea unei norme prin care să fie corectate unele inechități pentru trecut, rezultate din modul diferit de interpretare și aplicare a acelorași prevederi legale.

În concret, se introduce un text de lege prin care se stabilește că termenul de calcul al amenzii prevăzute la art. 24 curge de la data pronunțării încheierii prin care aceasta a fost aplicată și până la data punerii în executare a obligației prevăzute în titlul executoriu.

În mod similar, se prevede că, în situația în care obligația stabilită prin titlul executoriu a fost executată, instanțele vor fixa exclusiv suma stabilită cu titlu de penalități, în condițiile art. 24 alin. (4), în beneficiul reclamantului.

Prin această completare a legii nu sunt afectate în niciun fel drepturile reclamantului - creditor al obligației. La cererea acestuia, dacă obligația nu a fost executată sau a fost executată cu întârziere, instanța poate fixa suma stabilită cu titlu de penalități.

Pentru asigurarea egalității de drepturi între autoritatea publică, pe de o parte, și conducătorul acesteia, pe de altă parte, se stabilește, prin prezenta lege, că atât penalitățile, cât și amenda pot fi înlăturate sau reduse pe calea contestației la executare, în situația în care au existat motive temeinice din cauza cărora obligația a fost executată cu întârziere.

Totodată, prin prezentul proiect de lege se propune anularea obligațiilor fiscale aferente amenzilor civile stabilite prin hotărâri judecătorești pronunțate în temeiul art. 24 din Legea nr. 554/2004, pentru perioadele anterioare datei de 1 noiembrie 2015 și neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi

În vederea asigurării unui cadru unitar în materia executării hotărârilor judecătorești, se stabilește că dispozițiile prezentei legi se aplică în toate situațiile în care sumele datorate cu titlu de amendă și penalități nu au fost fixate până la data intrării în vigoare a acesteia.

Inițiator

Marion Nxaesi

Dep PSD

Floru Iordache

Dep PSD

INIȚIATOR,

Mihai-Viorel Fifer
Senator PSD